

ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ: ΜΙΣΣΕΛ ΦΑΪΣ

Δέκα ερωτήσεις, περισσότερες αφορμές και σπινθήρες για μια συνομιλία, ανάμεσα σ' έναν επίμονο αναγνώστη κι ένα πρόσωπο της γραφής. Σήμερα η ΔΗΜΗΤΡΑ ΚΩΤΟΥΛΑ απέναντι σ' ένα ερωτηματολόγιο που επιχειρεί να ψηλαφήσει, εντός κι εκτός αφηγηματικής επιφάνειας, διαθέσεις, εμμονές, αναγωγές.

• Γράφετε συνεχώς το ίδιο βιβλίο ή στο έργο σας εντοπίζετε τομές και ασυνέχειες;

Γράφω, και πολύ φοβάμαι πως θα εξακολουθώ να γράφω, συνεχώς, υπό μία έννοια, το ίδιο ποίημα, μ' όλες τις προόδους, τομές, ασυνέχειες. Με την υπο-/επιμονή του χειρώνακτα, προσπαθώντας να σφυρηλατήσω, με τον δικό μου τρόπο, ένα διακριτό ποιητικό ιδίωμα μέσα στο σώμα της ελληνικής γλώσσας.

• Εκτός από τη λογοτεχνία, τι άλλο καθορίζει και φωτίζει το έργο σας;

Η εμπειρία της σχέσης. Η γλώσσα πηγάζει από σχέση. Βασίζεται πάνω στην κορυφαία –καταφατική ή αποφατική– σχέση μας με αυτό που μας υπερβαίνει, τον Θεό, τον Κόσμο και τον μεγαλειώδη Άλλον.

• Υπάρχει κάποιο βιβλίο που βιασάτατε να το παραδώσετε στον εκδότη σας και κάποιο άλλο που το ακωθείτε, το «φοβάστε» μέχρι σήμερα;

Σπανίως βιάζομαι. Κρατώ την

Είμαι ένα animal triste

προοπτική της γραφής μου εκτός συγκεκριμένου χρόνου (και τόπου). Υπάρχουν 2-3 ολοκληρωμένα βιβλία στο συρτάρι μου. Θα φανεί αν αρίζουν. Όπως και τα δημοσιευμένα. Θεωρώ πως πρέπει να δίνουμε στα ουσιαστικά πράγματα προοπτική αιωνιότητας – με κάθε ρίσκο.

• Τρεις τίτλοι βιβλίων που σας σφράγισαν, στο πέρασμα του χρόνου, εντός κι εκτός κειμένου.

Οι «Ψαλμοί» του Δαβίδ, το «Αδριανού απομνημονεύματα» (Μαργκερίτ Γιουρσενάρ) και το «Η βαρύτητα και η χάρη» (Σιμόν Βέιλ) επαναπροσδιόρισαν τις υπαρξιακές συντεταγμένες μου.

• Υπάρχουν αρνητικές κριτικές που σας βοήθησαν και θετικές που υπομειδιάσατε;

Είμαι ειλικρινά ευγνώμων σε όλους

Η ΔΗΜΗΤΡΑ ΚΩΤΟΥΛΑ (Κομοτηνή, 1974) έχει εκδώσει τρεις ποιητικές συλλογές. Έχει μεταφράσει από τις Λουίζ Γκλικ, Τζόρι Γκρέιαμ, Σάρον Ολντς. Ποιήματά της έχουν μεταφραστεί σε δεκατρείς γλώσσες. Η τελευταία ποιητική συλλογή της «Θα ήσαν παντελώς ανυπεράσπιστοι. Ποιήματα της λευκής σελίδας» (Πατάκης, 2021) κατέκτησε το Βραβείο ποιήσης από το διαδικτυακό περιοδικό «Ο Χάρτης» για το 2021.

όσοι ανταποκρίθηκαν «εμπράκτως» στην ποίση μου. Ο κριτικός έχει κορυφαία αποστολή στη γλώσσα. Διαβάζω ευλαβικά όλες τις κριτικές. Η σωστά εμπειριστατωμένη αρνητική κριτική βοηθά τον δημιουργό, αν έχει τον σπόρο, ν' ανθίσει.

• Υπάρχει κάποιος παλαιότερος και κάποιος νεότερος Έλληνας συγγραφέας που σας έλκει η γραφή του;

Ο Γιώργος Σεφέρης, ο Γιώργος Σεφέρης, ο Γιώργος Σεφέρης. Κυρίως για τον τρόπο της σκληρής δουλειάς, την ακάματη επιμονή, το ήθος του απέ-

ναντι στη γλώσσα, κάτι που, ευτυχώς, διακρίνω σε συνομήλικούς μου ποιητές όπως ο Αλέξης Μάινας. Σίγουρα θα υπάρχουν κι άλλοι.

• Σήμερα, υπάρχουν λογοτεχνικές συντροφικές που διαμορφώνουν το πνευματικό κλίμα της εποχής;

Ναι, υπάρχουν και, συνήθως, παραμορφώνουν το όποιο πνευματικό κλίμα της εποχής.

• Για ποιο λόγο η παρουσία της ελληνικής λογοτεχνίας, εκτός συνόρων, είναι τόσο νωθρή και αποσπασματική;

Είναι δύσκολη γλώσσα τα ελληνικά. Και, παραδοσιακά, λείπει η αλληλεγγύη, η αξιοκρατία, η σύμφορα ανάμεσα στους δημιουργούς, που είναι απαραίτητες για να λάμψει.

• Η πολιτική συγκυρία, εντός και εκτός της χώρας, αλλά και η γλώσσα και ο τρόπος της ενημέρωσης αγγίζουν το συγγραφικό εργαστήρι σας;

Απολύτως. Είμαι βαθιά «ζώνον πολιτικών» και οικουμενικό. Ενίοτε δε και θλιμμένο... Ένα animal triste που ζει τον θρίαμβο, την οδύνη, τους κραδασμούς της ανθρώπινης συνθήκης στον ιστορικό τόπο και χρόνο, μέσω της γλώσσας.

• Σας απασχολεί αν, μετά θάνατο, θα σας θυμούνται μέσα από το έργο σας;

Με απασχολεί αν θα επιζήσει η γλώσσα μου, αν θα μιλιούνται, διδάσκονται, γράφονται υπεύθυνα τα ελληνικά. Κρυφά μέσα μου κρατώ τον πόθο το έργο μου να συμβάλει, έστω λίγο, σε αυτό.